

Національна академія мистецтв України
Інститут культурології НАМ України
Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України

СУБ'ЄКТ ПАМ'ЯТЬ ДІАЛОГ

Збірник матеріалів
круглих столів та конференції

2022 рік

(у 3 частинах)

Київ – 2022

ЧАСТИНА III

Міжнародна
науково-практична
інтернет-конференція

СУБ'ЄКТ У СИМВОЛІЧНОМУ ПОЛІ ПАМ'ЯТІ ТА В МАНІПУЛЯТИВНИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРАКТИКАХ

Здійснено в межах фундаментального дослідження
Інституту культурології НАМ України
за темою:
«Екранна культура в реаліях постсучасності:
глобальне суспільство, медіа технології, рекламна пам'ять»

Керівник теми —
академік НАМ України,
доктор філософських наук, професор ЧМІЛЬ Г. П.

29 червня 2022 року
Київ

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ВИСТУПИ

- Чміль Ганна Павлівна**
Суб'єкт у символічному полі екранного простору 192
- Скуратівський Вадим Леонтійович**
До появи «рухомого зображення» — «пам'ять жанру» в контексті кінематографічної сучасності 195
- Marzanna Uzdzińska**
Kategoria niepamięci we współczesnej komunikacji językowej (na materiale tekstów propagandowych) 203
- Безгін Олексій Ігорович**
Базові засади формування програм з вищої мистецької освіти в процесі соціокультурної модернізації суспільства 206
- Зубавіна Ірина Борисівна**
Символічна репрезентація історичного минулого в екранних візіях: актуалізація, інтерпретація, архівізація конструктів колективної пам'яті 209
- Bogdan Trocha**
Banalizacja mitycznych wzorców kulturowych w współczesnej prozie fantasy 214
- Владимирова Наталія Вікторівна**
Особливості мистецького суб'єкта в сучасній театральній практиці 216
- Берегова Олена Миколаївна**
*Символічні коди пам'яті у вокально-хоровій творчості
Валентина Сильвестрова 2010-х років* 218
- ДОПОВІДІ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ 222
- Абрамова Маріанна Миколаївна**
*Портретування як елемент символічного поля «реклами» пам'яті:
Суб'єкт та його репрезентація в епоху цифрових технологій* 222
- Бердинських Святослав Олександрович.**
Синтез новітніх та сучасних образів в дизайні інтер'єру 227

2. Гровье, К. (2019). Искусство с 1989 года. Москва: Ад Маргинем Пресс. URL:<https://bookmate.com/reader/TdpHwVi0?resource=book> (дата звернення 29.07.2022)
3. Почепцов, Г. (2019). Гламур 2.0: Телесериалы, масскульт и соцмедиа как создатели виртуальной реальности. Харьков: Фолио.
4. Сидоров, В.А. (2019). «Пикейные жилеты» масскульта и медийные деструкции культурной памяти // *Век информации // Журналистика XXI века: среда обитания: матер. научно-практической конференции*. СПб., 1(7), С. 67-74.

БЕРДИНСЬКИХ Святослав Олександрович,
*кандидат технічних наук, завідувач кафедри дизайну
Університету "КРОК", учений секретар
відділення образотворчого мистецтва НАМ України*

СИНТЕЗ СУЧАСНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ ОБРАЗІВ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ

Упродовж останніх років у дизайні інтер'єру відбуваються зміни, позначені впливом низки факторів, серед яких провідну роль відіграє потреба у тривалішому часі перебування вдома, спричинена можливістю працювати і навчатись віддалено, розвитком інформаційних технологій, складними епідеміологічними умовами (режим самоізоляції). Відтак принципи організації простору, усталені правила та прийоми композиції, поєднання кольорів, форм, стилістики зазнають переосмислення та нового трактування.

Інтер'єри тепер втрачають вимогу бути стилістично вивіреними, відходить потреба використання універсальних правил їх створення. Поняття «гармонія» набуває нового значення. Сучасний простір житла тепер може здаватись іноді дивним, не дуже правильним з погляду тенденцій минулих років. Сьогодні більшість провідних дизайнерів дотримуються думки, що головне в новітньому дизайні — створення середовища, яке перш за все викликає емоції, відображає характер своїх мешканців. Вважається, що міркування про інтер'єр зводяться в першу чергу до роздумів про власне емоції, які спричинює інтер'єр у мешканців, про комфорт та інтер'єрну емпатію, про те, що у будинку господарі мають відчувати затишок та захист.

Сучасний інтер'єр — це простір, де старі речі набувають нового сенсу, нового життя. Має місце відсутність чітких правил і меж, суворих пропо-

рцій, а роль речі або предмету в інтер'єрі набуває переосмислення. Особлива роль у середовищі належить старим предметам — предметам антикваріату, ретро та вінтажним речам, або просто об'єктам, що мають історію. Такі речі використовуються сучасними дизайнерами інтер'єру досить активно.

Речі з історією — це вираження соціальної та естетичної позиції людини. Вінтажні та ретро речі, предмети антикваріату, історичні будівлі — це саме те, що може вирізняти квартиру з-поміж інших. Вони формують ексклюзивність будинку, їх можна передавати в спадок. Особливої ролі також набувають інтер'єри у будинках з історією.

Антикварні речі у сучасних квартирах народжують цікаві інтер'єрні контрасти, вінтажні меблі створюють акценти у просторі. Цінність старовинних предметів полягає в їх індивідуальності та багатому минулому. Вони наповнюють житло характером та історією. Водночас унікальність і надзвичайна розкіш старовинних предметів викликає захоплення і бажання отримати їх в особисте користування.

Антикваріат додає індивідуальності та характеру успішно оформленому інтер'єру. Великі предмети меблів надають завершеності стінам. Якщо одночасно використовувати багато об'єктів з однієї епохи, може вийти історичний інтер'єр. З іншого боку еkleктичні меблі створюють відчуття інтер'єру з історією.

Вінтажні речі володіють певним характером, декоративністю, багатою деталізацією. Адже тепер, в епоху технологій і масового виробництва, люди не бачать сенсу в виготовленні предметів інтер'єру, на які витрачається багато часу і сил, тому що всю роботу виконують машини.

Не зважаючи на те, що старі речі в інтер'єрі — це майже головний принцип створення модного простору в теперішню пору, вони використовувалися завжди. Змінився лише підхід до використання таких речей.

Так, наприкінці минулого століття клієнт мав стійкий запит на антикваріат у його класичному розумінні. Потім його змінила мода на вінтажні предмети — меблі та світильники. Сьогодні декоратори стендів та шоу-румів віддають перевагу вінтажним аксесуарам. Лаконічні, чисті поверхні фасадів кухонь та точні структури стелажів гардеробних прикрашають вінтажним начинням, дерев'яними предметами декору, «з'їденими» часом, та склом ручного виробництва.

Сучасним інтер'єрам притаманне поєднання антикваріату, вінтажу, сучасного дизайну та сучасного арту. У сучасній італійській вітальні легко можуть співіснувати антикварні буфети, шафи зі столом, наприклад, біонічної форми, створеним при використанні сучасних технологій, а також сучасним

артом у вигляді абстрактної композиції із перероблених пластикових пляшок. При чому у європейських інтер'єрах такий підхід існував завжди: у квартирі просто з'являються нові предмети, нашарування часових періодів відбувається природним шляхом. Зберігаючи історію, наступні покоління приносять в інтер'єр дихання сучасності.

Якщо раніше цінувався пошарпаний вінтаж, на якому було видно, що ця річ з історією своєї «пожила», то зараз якість виробу відіграє провідну роль. Так, наприклад, багато компаній в Європі роблять бізнес на купівлі власних старих меблів, ремонту і повторному продажу. Справа в тому, що молоде покоління готове платити за вінтаж, але лише той, що гарантовано прослужить півстоліття мінімум і перейде у спадок онукам.

Тривалі роки колекціонери «полювали» на брендову продукцію: конкретним випуском конкретного стільця конкретного дизайнера. Такі речі і зараз цінні, але вони ніколи не стануть прийомом прикраси для масового інтер'єру. Зараз зростає попит на предмети «з горища» чи барахолки, які приваблюють своєю теплотою і природністю, без наявності того історичного шлейфу, за який доведеться додати пару нулів до ціни. У моді просто старі речі, які вийшли з ужитку, але красиві та милі нашому серцю.

Якщо раніше хтось колекціонував вінтажні предмети, то ними, зазвичай, був заповнений весь будинок. І весь стиль інтер'єру складався відповідно до колекції: ф'южн, еkleктика, кінфолк, «дачна чарівність» тощо. У сучасних інтер'єрах, як правило, вінтажні аксесуари використовують у лаконічних, майже стерильних просторах. Скрізь, де є високотехнологічний мінімалізм, вінтажний декор тепер відмінно працює, де є глянцеві, поліровані фактури, чіткі кути, жорсткі форми, ретро речі виглядають особливо тепло і затишно, ще більше підкреслюють «дзвінкість» лаконічних меблів.

Рукотворне (фактурне, тактильне) відповідно протиставляється технологічному (жорсткому, холодному, мінімалістичному) — в сучасних інтер'єрах.

Крім того, історичний інтер'єр часто стає фоном для ультрамінімалістичних меблів. Цей спосіб широко застосовують для оформлення своїх каталогів зарубіжних виробників меблів, наприклад Ligne Roset. Компанії удається філігранно вписати яскраві, сучасні, навіть трохи божевільні меблі в інтер'єри з ліпниною епохи бароко.

Включати в інтер'єр антикварні або вінтажні предмети — справа не проста, що вимагає ретельної стилістичної роботи. Адже при неправильному підході до використання вінтажних предметів та антикваріату житловий простір може справити враження музею або «бабусиною квартири», заставленої старими речами. На думку сучасних дизайнерів — немає нічого нуднішого,

неживого та «тухлого», ніж кімната, заповнена речами одного історичного періоду. Тому одним із принципів запобігання тому, щоб будинок не став схожим на декорацію до історичного фільму чи музею, є поєднання предметів різних періодів.

Один із основних принципів дизайну полягає в тому, що інтер'єр не повинен втрачати своєї функціональності, а отже, й комфорту. Дизайнери твердять: «Антикваріат гарний у вигляді акцентів. Але всі речі — на чому ми сидимо, лежимо, на чому їмо — мають бути міцними та зручними, а отже, сучасними». Тому почасти старі речі зазнають певних змін, відповідно до сучасних вимог і технологій, щоб набути більшої корисності. «Навіть найцінніші предмети можна шліфувати, перефарбовувати, перебивати, розрізати та склеювати з іншими, якщо цього вимагає новий інтер'єр. Речі мають працювати. Саме для цього вони і створюються». Часто предмети старовини змінюють свою функцію в сучасному інтер'єрі, вони використовуються заради стильного оформлення та підтвердження статусу та смаку господарів будинку, а не як предмет для зберігання продуктів харчування, консервації та інших недоречних речей.

Функціональність також диктує критерії вибору сучасного освітлення. «Антикварне світло рідко буває функціональним, а без правильного освітлення життя в квартирі може стати нестерпним».

Отже, інтер'єр, в якому поєднуються вінтажні предмети з новими, буде актуальним та модним. Таке поєднання дає речам з історією та минулим нове життя, презентуючи їх новим, незвичним способом. Антикваріат та вінтаж чудово працюють у сучасних просторах — особливо разом із предметами мистецтва. Контраст форм, матеріалів та філософії дизайну власне самої речі, обумовленої періодом її створення, стає виразним, сучасним прийомом організації простору, додаючи певні змістовні акценти та збагачуючи середовище. Основними ж критеріями у такому синтезі можна назвати збереження функціональності, якість, а також наявність гармонії, композиційного балансу між наявними об'єктами.